

QUI GOVERNA EUROPA?

La ERT, el grup de pressió més influent a la Unió Europea

Vanessa Maxé, Xavier Miró

Opcions núm. 2, març-abril de 2002

www.pangea.org/cric

Les empreses que tenen més poder econòmic són aquelles a les que donem més diners amb el nostre consum. Però, gràcies a organitzacions com la ERT, també tenen molt poder polític, fins al punt de que pràcticament totes les decisions polítiques importants s'inspiren en propostes seves.

Arribes a casa amb la compra feta, i a la cistella portes una barra de xocolata Nestlé, una caixa d'aspirines Bayer o un paquet de detergent Skip. Sabies que escollint aquestes marques estàs donant suport a qui decideix en gran part les polítiques de la Unió Europea? La resposta a per què el consum de productes tan cobdiciats té relació amb l'agenda política europea és la ERT: La European Round Table of Industrialists (Taula Rodona Europea d'Industrials).

Què és la ERT?

La ERT és un lobby o un grup de pressió creat el 1983, que agrupa els presidents de les 47 principals empreses multinacionals d'Europa (només se'n pot ser membre per invitació personal). Un grup de pressió és una organització que representa un determinat sector social (en aquest cas empresarial), que té com a missió donar a conèixer els seus interessos al poder polític, i pressionar-lo perquè els tingui en compte a l'hora de legislar.

Pràcticament cap política europea prospera si prèviament no té el vist-i-plau de la ERT

Les empreses representades a la ERT tenen una facturació conjunta de 950.000 milions d'euros (xifra que equival al 60% de la producció industrial del continent), i donen feina a 4 milions de treballadors. El pressupost d'algunes de les empreses és similar al PIB d'alguns dels estats europeus.

A la declaració d'objectius de la ERT es llegeix: "Fomentar l'enfortiment de l'economia europea i la millora de la competitivitat global". Els mecanismes per complir aquests objectius són:

Els membres es troben en una sessió plenària dues vegades l'any per determinar, per consens, els eixos on convergeixen els interessos comuns. Després es creen comissions que s'encarreguen d'elaborar informes entorn a temes com educació, medi ambient, competitivitat, o impostos en el marc comunitari.

Aquests informes són la base per determinar els punts més importants que la ERT presenta, tan per enriquir el debat de al Comissió Europea, del Consell de Ministres i del Parlament Europeu, com a la reunió que el lobby té cada sis mesos amb la presidència europea.

Paral·lelament, a nivell estatal, cada membre de la ERT té el compromís de reunir-se amb el govern del seu país, el Parlament, altres empresaris, i amb diferents creadors d'opinió pública (com la premsa), per posar sobre la taula quines són les seves inquietuds i interessos.

Mercat Únic europeu:

ERT

1985: El document *Canviar el factor d'escala* proposa un pla de cinc anys per eliminar barreres comercials i harmonitzar les regulacions entre els estats membres.

Unió Europea

1986: S'aprova l'Acta Única Europea, que estableix la creació del Mercat Únic. La única diferència rellevant amb el document de la ERT és que la data per culminar el Mercat Únic passa de 1990 a 1992.

Infraestructures de transport:

ERT

1984: El document *Enllaços que falten* proposa infraestructures com l'Eurotúnel, l'ScanLink, autopistes, trens d'alta velocitat, etc.

Unió Europea

1991: S'aprova el pla *Xarxes Transeuropees*, que copia totes les propostes de la ERT. Tot i les queixes d'altres sectors socials, es va acordar que les obres poden començar abans de fer un estudi d'impacte mediambiental.

Moneda única:

ERT

1991: El document *Remodelar Europa* proposa la moneda única i un calendari per adoptar-la.

Unió Europea

Pocs mesos després: el Tractat de Maastricht proposa pràcticament el mateix. El calendari definitiu s'haurà de concretar en una Cimera a Madrid, al 1995.

ERT

1995, carta als caps d'Estat: "Quan us reuniu a Madrid, per favor, decidiu d'una vegada per totes que la Unió Monetària començarà el dia en que es va acordar a Maastricht".

Unió Europea

1995, declaracions a la sortida de la Cimera de Madrid, en resposta a la carta de la ERT: "Així ho farem".

De l'Europa de les nacions a l'Europa de les corporacions

La indústria té una relació molt privilegiada amb els polítics. Una de les claus està en els contactes personals: a l'abril de 1993, el que era secretari general de la ERT, Keith Richardson, va declarar: "Accés vol dir poder trucar a Kohl i recomanar-li que es llegeixi un informe. També vol dir que John Major et truqui per agrair-te els punts de vista de la ERT, o esmorzar amb el primer ministre suec just abans de la decisió sueca d'incorporar-se a la Unió Europea".

Institucionalitzar el paper dels lobbies significa transformar la democràcia en una "lobbycràcia"

Quan es va crear la ERT, alguns governs van ser reticents perquè significava una amenaça per la sobirania dels estats. Però la ERT va treballar per vèncer les reticències, fins a aconseguir que es creés el CAG, Competitiveness Advisory Group (Grup Assessor per la Competitivitat). És l'organisme oficial que la Unió Europea consulta abans de prendre decisions, i està fortament influenciat per la ERT, de forma que pràcticament cap política europea no prospera si prèviament no ha estat inspirada per la ERT o no té el seu vist-i-plau. Amb el CAG, va quedar institucionalitzada la influència dels lobbies empresarials sobre la presa de decisions de la Unió Europea.

Wisse Dekker, responsable de Philips, al 1983 va declarar: "Si esperem a que els nostres governs facin quelcom hauré d'esperar massa. No es pot deixar-ho tot en mans de polítics. La indústria ha de prendre la iniciativa". Per la ERT "prendre la iniciativa" significa "decidir unilateralment". I ho aconsegueixen: la forma que ha pres la Unió Europea és la que ells han proposat, en molts aspectes.

Les conseqüències del tipus de polítiques precontingudes per la ERT pot fer-nos reflexionar. Per exemple, a l'informe "Creació de treball i competitivitat mitjançant la innovació", la ERT recomana afavorir la innovació tecnològica i la creació de nous llocs de treball. L'objectiu d'aquestes mesures és incrementar la competitivitat de les empreses europees. Però s'ometen els efectes perversos (de precarietat laboral) que pot tenir la creació de nous llocs de treball.

Un cop observats tots aquests aspectes ens hem de preguntar: qui governa Europa? Per què quelcom que té tanta influència sobre les nostres vides és pràcticament desconegut per la majoria dels ciutadans europeus? Què és més important, el pes del vot democràtic o el poder econòmic?

Els lobbies com la ERT (o altres no tractats en aquest article, com Unice o AmCham) són un espectre invisible però vinculant, que pesa sobre la presa de decisions polítiques. Institucionalitzar el paper dels lobbies significa transformar la democràcia en una "lobbycràcia". Ens podem plantejar si aquesta desfiguració de la democràcia és convenient. Mentrestant, segueixen manant aquells als qui els donem més vots... a les botigues.